

23- TÜKETİCİNİN VE TÜKETİCİ SAĞLIĞININ KORUNMASI

8 Mart 2001 tarihli Katılım Ortaklığı Belgesinin yayımlanmasından bu yana Avrupa Birliğinin Tüketicinin Korunması kapsamındaki mevzuatına uyum çerçevesinde çıkarılan kanunlar aşağıda belirtilmiştir;

- 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun 11 Temmuz 2001 tarih ve 24459 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 11 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair 4822 sayılı Kanun, 14 Mart 2003 tarih ve 25048 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Aynı çerçevede yayımlanan ve kanun dışında kalan diğer mevzuat Ek 23.1’de gösterilmiştir.

I- ÖNCELİKLER LİSTESİ

ÖNCELİK 23.1 Tüketicinin Korunması Mevzuatının Uyumu ve Kamuoyunun Bilgilendirilmesi

ÖNCELİK 23.2 Ürün Güvenliği

II- ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI

ÖNCELİK 23.1. Tüketicinin Korunması Mevzuatının Uyumu ve Kamuoyunun Bilgilendirilmesi

1- Kısa Bilgi

Avrupa Birliğinin tüketicinin korunması ve kamuoyunun bilgilendirilmesine ilişkin direktiflerine uyumunun sağlanması ve bu mevzuatın etkin bir şekilde uygulanması hedeflenmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulmuş olan Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü tüketici ile ilgili konularda sorumlu birimdir. Türkiye genelinde il ve ilçe merkezlerinde toplam 931 tane “Tüketici Sorunları Hakem Heyeti” görev yapmaktadır. Tüketici ile satıcı arasındaki anlaşmazlıkların 250 Euro’ya kadar olanları hakem heyetlerinde çözümlenmektedir. Bu değer üzerindeki anlaşmazlıklar ise İstanbul, Ankara ve İzmir’de kurulmuş olan Tüketici Mahkemeleri ve diğer 78 ilde de Tüketici İhtisas Mahkemesi sıfatıyla görev yapan Ticaret Mahkemeleri tarafından sonuca bağlanmaktadır. Tüketici İhtisas Mahkemelerinin sayısı ihtiyaca göre artırılabilir. Ayrıca, Türkiye genelinde 35 tüketici örgütü bulunmaktadır. Programlanan eğitim faaliyetleri ile hem bu örgütlerin hem de vatandaşın yeni hukuki düzenlemeler ve hakları konusunda bilgilendirme çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 23.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı ^{a)}	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Aldatıcı reklamlarla ilgili Üye Devletler yasalarının, yönetmeliklerinin ve idari hükümlerinin yaklaştırılmasına ilişkin 10 Eylül 1984 tarih ve 84/450/EEC sayılı Konsey Direktifi	Reklam Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ^{b)}	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Temmuz 2003	2- Temmuz 2003
2	Tüketici kredileri ile ilgili Üye Devletler yasalarının, yönetmeliklerinin ve idari hükümlerinin yaklaştırılmasına ilişkin 22 Aralık 1986 tarih ve 87/102/EEC sayılı Konsey Direktifi	Tüketici Kredilerine İlişkin Uygulama Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Temmuz 2003	2- Temmuz 2003
3	Tüketici Uyuşmazlıklarının mahkeme dışı organlarda çözümlenmesine dair 30 Mart 1998 tarih ve 98/257/EC sayılı Komisyon Tavsiye Kararı	Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Yönetmeliği	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Temmuz 2003	2- Temmuz 2003

^{a)} 4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 14 Mart 2003 tarih ve 25048 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. İdari düzenlemelerin 3 ay içerisinde tamamlanması öngörülmektedir. Ulusal Programda Tüketicinin Korunması ve Sağlık başlığı altında yer alan 87/357/EEC sayılı tüketicilerin sağlık ve güvenliğini tehdit eden, olduklarından farklı görünen ürünlere ilişkin Direktif ve 98/27/EC sayılı tüketici çıkarlarının korunmasına ilişkin Direktifin hükümleri 4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun içine dercedilmiştir. Bu nedenle bu iki mevzuata ilişkin başka bir düzenleme yapılmasına gerek kalmamıştır.

^{b)} 84/450/EEC sayılı Konsey Direktifinin bazı maddeleri, 14 Haziran 2003 tarih ve 25138 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Tablo 23.1.2

No	Yapılması Gerekenler – (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatının kanun değişiklikleri ve idari düzenlemeler kapsamında eğitilmesi	2003
2	Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri üyelerinin kanun değişiklikleri ve idari düzenlemeler kapsamında eğitilmesi	2003
3	Tüketicinin ve ilgili dernek ve vakıfların kanun değişiklikleri ve idari düzenlemeler kapsamında eğitilmesi	2003

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Tablo 23.1.3

(Euro)

İhtiyaçlar – (Sanayi ve Ticaret Bakanlığı)	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I-Yatırım					
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel Alımı					
Eğitim AB-Türkiye İdari İşbirliği Fonu 2002 Yılı Uygulaması kapsamında, tüketicinin korunmasına yönelik olarak yeni Tüketici Kanunu ve idari düzenlemeler konusunda tüketicinin bilgilendirilmesi amacıyla teknik yardım; - tüketicinin bilgilendirilmesi: 1 uzman, 2 hafta - firmaların bilgilendirilmesi: 1 uzman, 2 hafta	2003 - 2004		20.000		20.000 ^{a)}
Danışman İhtiyacı AB-Türkiye İdari İşbirliği Fonu 2002 yılı uygulaması kapsamında, tüketicinin korunmasına ilişkin idari düzenlemelerin hazırlanmasına yönelik kısa dönemli teknik yardım: 1 uzman, 2 hafta	2003		10.000		10.000 ^{a)}
Tercüme					
Diğer Eşleştirme (twinning) projesi (Tüketicinin korunmasına yönelik olarak yeni Tüketici Kanunu ve idari düzenlemeler konusunda tüketicinin bilgilendirilmesine yönelik)	2003'ten itibaren		1.000.000		1.000.000
Toplam			1.030.000		1.030.000

^{a)} İdari düzenlemelerin yapılmasını takiben gerçekleşecektir.

ÖNCELİK 23.2 Ürün Güvenliği

1- Kısa Bilgi

İlgili AB mevzuatına uyumu tamamlanmış olan ürün güvenliğinin sağlanması kapsamındaki çok sayıda Türk mevzuatı, Malların Serbest Dolaşımı başlığı altında Ek 1.1'de verilmiştir. Bu kapsamda AB sisteminin öngördüğü piyasa gözetimi sisteminin oluşturulmasına yönelik olarak Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programlarına önemli projeler sunulmuş olup, 2004 yılında sistemin çalışmaya başlaması beklenmektedir. Ayrıca, tehlikeli ürünlerin bildirimini ile ilgili ulusal bir bilgilendirme ağının kurulması hedeflenmektedir. Gıda ürünleri için hazırlanan bir projenin 2004 yılı Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programında yer alması için gereken çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca, genel ürün güvenliğine ilişkin 92/59/EEC sayılı Direktifin bildirimine dair hükümlerine ve ekine uyum sağlamak amacıyla hazırlanan mevzuatın 2004 yılı içerisinde yayımlanarak yürürlüğe konulabilmesi ve Hızlı Bilgi Değişim Sistemi (RAPEX) içerisinde yer alabilmek amacıyla Türkiye'nin hangi çalışmalarını gerçekleştireceğinin somut olarak belirlenebilmesi için, öncelikli olarak Türkiye'nin RAPEX sistemi içerisinde yer alması konusunun Avrupa Komisyonu nezdinde açıklığa kavuşturulmasına ve sonuca bağlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 23.2.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2-Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	Genel ürün güvenliği ile ilgili 29 Haziran 1992 tarih ve 92/59/EC sayılı Konsey Direktifi (Sadece bildirimine dair hükümleri ve eki) ^{a)}	Ürünlerin Piyasa ve Gözetiminde Alınan Önlemlerin Türkiye ile AB Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik	Dış Ticaret Müsteşarlığı	Ocak 2004 ^{b)}	2- Temmuz 2004

^{a)} Ocak 2004 tarihi itibarıyla 92/59/EEC sayılı AB Direktifinin yerine geçecek olan 2001/95/EC sayılı yeni Genel Ürün Güvenliği Direktifine uyum sağlanması da bu çalışmalar çerçevesinde yürütülecektir.

^{b)} Türkiye'nin RAPEX sistemi içerisinde etkin şekilde yer alabilmesine yönelik bir toplantı yapılması hususunda Avrupa Komisyonu ile mutabık kalınmıştır. Bu toplantının sonucuna göre 92/59/EEC sayılı Direktifin üstlenilmesine ilişkin ulusal mevzuat onay ve yayım tarihi değişebilecektir.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi

Dış Ticaret Müsteşarlığı için bu aşamada kurumsal yapılanma öngörülmemektedir. Ancak, ilgili diğer kamu kuruluşlarının bu konuda ilave kurumsal yapılanma ihtiyacı bulunup bulunmadığı, Avrupa Komisyonu yetkilileri ile gerçekleştirilmesi planlanan toplantı / toplantılar sonrasında netlik kazanacaktır.

4- Planlanan Finansman İhtiyacı

Dış Ticaret Müsteşarlığı için bu aşamada planlanan finansman ihtiyacı bulunmamaktadır.

Ek 23.1

8 Mart 2001 Tarihli Katılım Ortaklığı Belgesinin Yayımlanmasından Bugüne Kadar Yapılmış Olan İdari Düzenlemeler

AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Tüketicilerin sağlık ve güvenliğini tehdit eden, olduklarından farklı görünen ürünlere ilişkin Üye Devletler yasalarının yaklaştırılması hakkında 25 Haziran 1987 tarih ve 87/357/EEC sayılı Konsey Direktifi	4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, diğer değişikliklerin yanında bu Direktifi de düzenlemektedir.	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	14.3.2003, No. 25048
Tüketici çıkarlarının korunmasına ilişkin hükümler hakkında 19 Mayıs 1998 tarih ve 98/27/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, diğer değişikliklerin yanında bu Direktifi de düzenlemektedir.	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	14.3.2003, No. 25048
Ayıplı mallardan dolayı sorumluluk ile ilgili Üye Devletler yasalarının, yönetmeliklerinin ve idari hükümlerinin yaklaştırılmasına ilişkin 25 Temmuz 1985 tarih ve 85/374/EEC sayılı Konsey Direktifi	Ayıplı Malın Neden Olduğu Zararlardan Sorumluluk Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
İşyeri dışında görüşülen sözleşmeler konusunda tüketiciyi korumaya yönelik 20 Aralık 1985 tarih ve 85/577/EEC sayılı Konsey Direktifi	Kapıdan Satışlara İlişkin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
Paket seyahat, paket tatil ve paket turlar hakkında 13 Haziran 1990 tarih ve 90/314/EEC sayılı Konsey Direktifi	Paket Tur Sözleşmeleri Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
Tüketici sözleşmelerinde adil olmayan koşullar hakkında 5 Nisan 1993 tarih ve 93/13/EEC sayılı Konsey Direktifi	Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
Taşınmaz malların devre mülk esasına göre kullanım hakkının satın alınması ile ilgili sözleşmeler konusunda satın alanların korunması hakkında 26 Ekim 1994 tarih ve 94/47/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Devre Tatil Sözleşmeleri Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137

AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
Mesafeli sözleşmeler ile ilgili olarak tüketicinin korunması hakkında 20 Mayıs 1997 tarih ve 97/7 /EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Mesafeli Sözleşmeler Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
Tüketicie sunulan ürünlerin fiyatlandırılmasında tüketicinin korunması hakkında 16 Şubat 1998 tarih ve 98/6/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri Yönetmeliği	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	13.6.2003, No. 25137
Karşılaştırmalı reklamları da içerecek şekilde yanlış yönlendiren reklam ile ilgili 84/450/EEC sayılı Direktifi değiştiren 6 Ekim 1997 tarih ve 97/55/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Ticari Reklam ve İlanlara İlişkin İlkeler ve Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	14.6.2003, No. 25138
Tüketim mallarının satış ve toplu garantilerin bazı yönleri hakkında 25 Mayıs 1990 tarih ve 1999/44/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	Garanti Belgesi Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelik	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	14.6.2003, No. 25138
	Sanayi Mallarının Satış Sonrası Hizmetleri Hakkında Yönetmelik		